

SPIS TREŚCI

WSTĘP	15
O AUTORACH	17
PODZIĘKOWANIA	19

CZĘŚĆ I DANE MAKROEKONOMICZNE

ROZDZIAŁ I. DOBROBYT EKONOMICZNY I POZIOM CEN	23
1.1. Ekonomia marksistowska	23
1.2. Szkoła austriacka	24
1.3. Keynesizm	25
1.4. Monetaryzm	26
1.5. Istota makroekonomii	27
1.5.1. Dochody i wydatki	28
1.5.2. Ruch okrężny dochodu	29
1.6. Kalkulacja produktu krajowego brutto	31
1.6.1. Produkt krajowy brutto to wartość rynkowa...	31
1.6.2. ...wszystkich...	31
1.6.3. ...finalnych...	32
1.6.4. ...dóbr i usług...	33
1.6.5. ...wytworzonych...	33
1.6.6. ...w kraju...	33
1.6.7. ...w danym okresie	33
1.7. Składniki PKB	35
1.7.1. Konsumpcja	35
1.7.2. Inwestycje	36
1.7.3. Wydatki publiczne	36
1.7.4. Eksport netto	37
1.8. Różnica między realnym a nominalnym PKB	38
1.8.1. Przykład liczbowy	39
1.8.2. Deflator PKB	41
1.8.3. Ujęcie łańcuchowe	42

1.9. Ograniczenia PKB jako miary dobrobytu	45
1.9.1. Ekonomia szczęścia	46
1.9.2. Mierniki dobrobytu osobistego	48
1.10. Międzynarodowe różnice w poziomie PKB i jakości życia	48
1.11. Pomiar kosztów utrzymania	49
1.12. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych	50
1.12.1. Metoda obliczania wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych	50
1.12.2. Problemy związane z pomiarem kosztów utrzymania	53
1.12.3. Deflator PKB a wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych	56
1.13. Korekta zmiennych ekonomicznych z tytułu inflacji	57
1.13.1. Dane pieniężne z różnych okresów	58
1.13.2. Indeksacja	58
1.13.3. Realna i nominalna stopa procentowa	59
Podsumowanie	60
Powtórzenie	63
Ćwiczenia	64

CZĘŚĆ II

GOSPODARKA REALNA W DŁUGIM OKRESIE

ROZDZIAŁ 2. PRODUKCJA I WZROST GOSPODARCZY	69
2.1. Wzrost gospodarczy na świecie	70
2.2. Teoria wzrostu gospodarczego	71
2.3. Wydajność	72
2.3.1. Dlaczego wydajność jest taka ważna	72
2.3.2. Co decyduje o wydajności	73
2.4. Czynniki warunkujące wzrost gospodarczy	76
2.5. Źródła wzrostu gospodarczego	80
2.5.1. Zmiana stopy oszczędności	81
2.5.2. Wzrost populacji	81
2.5.3. Podniesienie poziomu technologicznego	84
2.6. Teoria endogenicznego wzrostu gospodarczego	87
2.7. Wzrost gospodarczy a polityka państwa	88
2.7.1. Znaczenie oszczędności i inwestycji	89
2.7.2. Malejące przychody i efekt doganiania	90
2.7.3. Inwestycje zagraniczne	91
2.7.4. Edukacja	92
2.7.5. Zdrowie i odżywianie	93
2.7.6. Prawa własności, stabilność polityczna i ład publiczny	95
2.7.7. Wolny handel	96
2.7.8. Badania i rozwój	97
2.7.9. Przyrost naturalny	97
Podsumowanie	98
Powtórzenie	100
Ćwiczenia	101

ROZDZIAŁ 3. BEZROBOCIE I RYNEK PRACY	103
3.1. Definicja bezrobocia	104
3.1.1. Czym jest bezrobocie	104
3.1.2. Mierzenie poziomu bezrobocia	104
3.2. Przyczyny bezrobocia	108
3.2.1. Bezrobocie frykcyjne	109
3.2.2. Bezrobocie strukturalne	109
3.2.3. Niedoskonałości rynku pracy	111
3.2.4. Bezrobocie koniunkturalne	117
3.3. Naturalna stopa bezrobocia	118
3.3.1. Ile czasu bezrobotni pozostają bez pracy	119
3.3.2. Poszukiwanie pracy	121
3.3.3. Dlaczego bezrobocie frykcyjne jest nieuniknione	122
3.3.4. Polityka państwa w sferze poszukiwania pracy	123
3.3.5. Ubezpieczenie od bezrobocia	123
3.3.6. Krytyka koncepcji naturalnej stopy bezrobocia	125
3.4. Marks i rezerwowa armia bezrobotnych	128
3.5. Koszty bezrobocia	129
3.5.1. Indywidualne koszty bezrobocia	129
3.5.2. Koszty bezrobocia dla społeczeństwa i gospodarki	130
Podsumowanie	132
Powtórzenie	135
Ćwiczenia	136

CZĘŚĆ III

MAKROEKONOMIA W UJĘCIU DŁUGOOKRESOWYM

ROZDZIAŁ 4. OSZCZĘDNOŚCI, INWESTYCJE I SYSTEM FINANSOWY	141
4.1. Instytucje finansowe w gospodarce	141
4.1.1. Rynki finansowe	142
4.1.2. Pośrednicy finansowi	145
4.1.3. Inne instrumenty finansowe	148
4.2. Wartość bieżąca, czyli jak zmienia się wartość pieniądza w czasie	151
4.3. Zarządzanie ryzykiem	154
4.3.1. Awersja do ryzyka	154
4.3.2. Rynek ubezpieczeń	155
4.3.3. Wycena ryzyka	156
4.3.4. Dywersyfikacja ryzyka indywidualnego	159
4.3.5. Zależność między ryzykiem a stopą zwrotu	161
4.4. Wycena aktywów — analiza fundamentalna	162
4.5. Oszczędności i inwestycje w systemie rachunków narodowych	163
4.5.1. Kilka ważnych tożsamości	164
4.5.2. Istota oszczędności i inwestycji	167
4.6. Rynek funduszy pożyczkowych	168
4.6.1. Podaż i popyt na fundusze pożyczkowe	169

4.6.2. Polityka nr 1: instrumenty zachęcające do oszczędzania	171
4.6.3. Polityka nr 2: instrumenty zachęcające do inwestowania	173
4.6.4. Polityka nr 3: deficyt budżetowy i nadwyżka budżetowa	175
4.6.5. Wybór międzyokresowy	177
Podsumowanie	178
Powtórzenie	180
Ćwiczenia	181
ROZDZIAŁ 5. SYSTEM PIENIĘŻNY	184
5.1. Znaczenie pieniądza	185
5.1.1. Funkcje pieniądza	185
5.1.2. Płynność aktywów	186
5.1.3. Rodzaje pieniądza	187
5.1.4. Pieniądz w gospodarce	188
5.2. Rola banków centralnych	192
5.3. Europejski Bank Centralny i wspólna waluta	194
5.4. Bank Anglii	195
5.5. Banki i podaż pieniądza	196
5.6. Bilans banku	197
5.7. Metody kontrolowania podaży pieniądza przez bank centralny	202
5.7.1. Operacje otwartego rynku	203
5.7.2. Stopa refinansowa	203
5.7.3. Luzowanie ilościowe	205
5.8. Wzrost ilości pieniądza i inflacja	207
5.9. Czym jest inflacja	208
5.9.1. Klasyczna teoria inflacji	208
5.9.2. Poziom cen i wartość pieniądza	209
5.9.3. Podaż, popyt i równowaga na rynku pieniężnym	209
5.9.4. Skutki zwiększania podaży pieniądza	212
5.9.5. Powrót do równowagi	213
5.9.6. Klasyczna dychotomia i neutralność pieniądza	213
5.9.7. Szybkość obiegu pieniądza i równanie ilościowe	217
5.9.8. Szybkość obiegu pieniądza w ujęciu szkoły austriackiej	218
5.9.9. Podatek inflacyjny	219
5.9.10. Efekt Fishera	221
5.10. Koszty inflacji	222
5.10.1. Spadek siły nabywczej? Złudzenie inflacyjne	222
5.10.2. Koszt zdartych zelówek	223
5.10.3. Koszty zmiany jądłospisów	223
5.10.4. Zmienność cen względnych i nieefektywna alokacja zasobów	224
5.10.5. Zakłócenia podatkowe spowodowane inflacją	225
5.10.6. Zamieszanie i niedogodności	227
5.10.7. Dodatkowy koszt nieoczekiwanej inflacji — arbitralna redystrybucja dochodów	227

5.11. Deflacja	228
Podsumowanie	230
Powtórzenie	234
Ćwiczenia	235
ROZDZIAŁ 6. MAKROEKONOMIA GOSPODARKI OTWARTEJ	237
6.1. Międzynarodowe przepływy dóbr i kapitału	237
6.1.1. Przepływ dóbr i usług: eksport, import i eksport netto	237
6.1.2. Przepływ zasobów finansowych: odpływy kapitałowe netto	238
6.1.3. Równość eksportu netto i odpływów kapitałowych netto	240
6.1.4. Oszczędności i inwestycje oraz ich związek z przepływami międzynarodowymi	241
6.2. Ceny w transakcjach międzynarodowych: realne i nominalne kursy walutowe	244
6.2.1. Nominalne kursy walutowe	245
6.2.2. Realne kursy walutowe	247
6.3. Teoria parytetu siły nabywczej	250
6.3.1. Logika parytetu siły nabywczej	251
6.3.2. Wnioski z teorii parytetu siły nabywczej	252
6.3.3. Ograniczenia teorii parytetu siły nabywczej	254
6.4. Makroekonomiczna teoria gospodarki otwartej	255
6.5. Podaż i popyt na rynku funduszy pożyczkowych i rynku walutowym	256
6.5.1. Rynek funduszy pożyczkowych	256
6.5.2. Rynek walutowy	258
6.6. Stan równowagi w gospodarce otwartej	260
6.6.1. Odpływy kapitałowe netto jako łącznik między rynkami	261
6.6.2. Jednoczesne zrównoważenie dwóch rynków	262
6.7. Wpływ polityki państwa i różnych zdarzeń na gospodarkę otwartą	264
6.7.1. Deficyt budżetowy	265
6.7.2. Polityka handlowa	268
6.7.3. Ucieczka kapitału	272
Podsumowanie	275
Powtórzenie	278
Ćwiczenia	279

CZĘŚĆ IV

KRÓTKOOKRESOWE WAHANIA W GOSPODARCE

ROZDZIAŁ 7. CYKLE KONIUNKTURALNE	285
7.1. Trend rozwojowy	287
7.1.1. Pojęcia związane z analizą danych	288
7.1.2. Rodzaje trendów	291
7.1.3. Procykliczne i antycykliczne zmiany danych makroekonomicznych	293
7.1.4. Zmienne jako wskaźniki	294

7.2. Przyczyny wahań koniunktury	295
7.2.1. Decyzje gospodarstw domowych dotyczące wydatków	295
7.2.2. Decyzje przedsiębiorstw	296
7.2.3. Czynniki zewnętrzne	296
7.2.4. Polityka państwa	297
7.2.5. Poczucie pewności i oczekiwania	297
7.3. Modele cykli koniunkturalnych	298
7.3.1. Strona podażowa — model neoklasyczny	298
7.3.2. Strona podażowa — model neokeynesowski	299
7.3.3. Strona popytowa — model neoklasyczny	300
7.3.4. Strona popytowa — model neokeynesowski	301
7.3.5. Realny cykl koniunkturalny	302
7.4. Makroekonomiczne modele gospodarki	305
7.4.1. Dynamiczne stochastyczne modele równowagi ogólnej	305
7.4.2. Podstawowe elementy modeli DSGE	305
7.4.3. Zastosowanie i przydatność modeli DSGE	307
Podsumowanie	308
Powtórzenie	311
Ćwiczenia	312
ROZDZIAŁ 8. EKONOMIA KEYNESOWSKA I MODEL IS–LM	314
8.1. Krzyż keynesowski	315
8.1.1. Wydatki planowane i rzeczywiste	315
8.1.2. Równowaga gospodarki	316
8.2. Efekt mnożnikowy	320
8.2.1. Wzór na mnożnik wydatkowy	322
8.2.2. Inne zastosowania efektu mnożnikowego	324
8.2.3. Równowaga między planowanymi odpływami i dopływami	325
8.3. Krzywe <i>IS</i> i <i>LM</i>	328
8.3.1. Krzywa <i>IS</i>	329
8.3.2. Krzywa <i>LM</i>	331
8.4. Określanie stanu równowagi ogólnej za pomocą modelu <i>IS–LM</i>	333
8.4.1. Skutki zmiany polityki fiskalnej	334
8.4.2. Skutki zmiany polityki pieniężnej	336
8.5. Od modelu <i>IS–LM</i> do popytu zagregowanego	337
8.5.1. Krytyka modelu <i>IS–LM</i> i model Romera	339
8.5.2. Keynesizm po kryzysie	344
Podsumowanie	347
Powtórzenie	350
Ćwiczenia	350
ROZDZIAŁ 9. POPYT ZAGREGOWANY I PODAŻ ZAGREGOWANA	352
9.1. Trzy podstawowe fakty dotyczące wahań koniunktury	352
9.1.1. Fakt 1: wahania aktywności gospodarczej są nieregularne i nieprzewidywalne	352

9.1.2. Fakt 2: większość zmiennych makroekonomicznych podlega równoległym wahaniom	352
9.1.3. Fakt 3: kiedy maleje produkcja, wzrasta bezrobocie	353
9.2. Wyjaśnienie krótkookresowych wahań koniunktury	354
9.2.1. Różnice między perspektywą krótkookresową a perspektywą długookresową	354
9.2.2. Podstawowy model wahań koniunktury	355
9.3. Krzywa popytu zagregowanego	357
9.3.1. Dlaczego krzywa popytu zagregowanego ma przebieg opadający	358
9.3.2. Przyczyny przesunięć krzywej popytu zagregowanego	359
9.4. Krzywa podaży zagregowanej	361
9.4.1. Dlaczego krzywa podaży zagregowanej jest w długim okresie pionowa	361
9.4.2. Przyczyny przesunięć krzywej podaży zagregowanej	363
9.4.3. Długookresowy wzrost gospodarczy i inflacja w nowym ujęciu	365
9.4.4. Dlaczego krótkookresowa krzywa podaży zagregowanej ma przebieg wznoszący	366
9.4.5. Przyczyny przesunięć krótkookresowej krzywej podaży zagregowanej	370
9.5. Dwie przyczyny wahań koniunktury	371
9.5.1. Skutki zmiany popytu zagregowanego	372
9.5.2. Skutki zmiany podaży zagregowanej	375
9.5.3. Nowa ekonomia keynesowska	378
9.5.4. Charakterystyka nowej ekonomii keynesowskiej	379
Podsumowanie	380
Powtórzenie	382
Ćwiczenia	383
ROZDZIAŁ 10. WPŁYW POLITYKI PIENIĘŻNEJ I FISKALNEJ NA POPYT ZAGREGOWANY	386
10.1. Wpływ polityki pieniężnej na popyt zagregowany	386
10.1.1. Teoria preferencji płynności	388
10.1.2. Opadający przebieg krzywej popytu zagregowanego	391
10.1.3. Zmiany podaży pieniądza	395
10.1.4. Rola stóp procentowych	396
10.2. Wpływ polityki fiskalnej na popyt zagregowany	398
10.2.1. Zmiany wysokości wydatków publicznych	398
10.2.2. Zmiany wysokości podatków	400
10.3. Rola państwa w stabilizowaniu gospodarki	403
10.3.1. Argumenty za aktywną polityką stabilizacyjną	403
10.3.2. Argumenty przeciwko aktywnej polityce stabilizacyjnej	404
10.3.3. Automatyczne mechanizmy stabilizujące	406
Podsumowanie	408
Powtórzenie	411
Ćwiczenia	411

ROZDZIAŁ 11. WYBÓR MIĘDZY INFLACJĄ A BEZROBOCIEM W KRÓTKIM OKRESIE	414
11.1. Zależność między inflacją a bezrobociem	414
11.1.1. David Hume	414
11.1.2. Jan Tinbergen i Lawrence Klein	415
11.1.3. Arthur Brown	415
11.2. Krzywa Phillipsa	416
11.2.1. Skąd się wzięła krzywa Phillipsa	416
11.2.2. Popyt zagregowany i podaż zagregowana a krzywa Phillipsa	418
11.3. Wpływ oczekiwań na położenie krzywej Phillipsa	421
11.3.1. Długookresowa krzywa Phillipsa	421
11.3.2. Pogodzenie teorii z danymi empirycznymi	426
11.3.3. Krótkookresowa krzywa Phillipsa	427
11.3.4. Kompromis między inflacją a bezrobociem	429
11.4. Długookresowa krzywa Phillipsa jako argument za niezależnością banku centralnego	432
11.5. Wpływ wstrząsów podażowych na położenie krzywej Phillipsa	434
11.6. Koszty tłumienia inflacji	437
11.6.1. Współczynnik poświęcenia	437
11.6.2. Teoria racjonalnych oczekiwań i możliwość bezbolesnego zwalczania inflacji	439
11.7. Polityka celu inflacyjnego	444
11.7.1. Warianty polityki celu inflacyjnego	446
11.7.2. Reguła Taylora	447
11.7.3. Polityka celu wzrostowego	448
11.8. Jeszcze kilka słów o krzywej Phillipsa	452
Podsumowanie	455
Powtórzenie	458
Ćwiczenia	459
ROZDZIAŁ 12. POLITYKA PODAŻOWA	462
12.1. Przesunięcia krzywej podaży zagregowanej	462
12.1.1. Znaczenie luki produktowej	466
12.1.2. Zrównoważony wzrost gospodarczy	468
12.2. Instrumenty polityki podażowej	469
12.2.1. Rynkowe instrumenty polityki podażowej	469
12.2.2. Interwencyjne instrumenty polityki podażowej	479
Podsumowanie	481
Powtórzenie	484
Ćwiczenia	484

CZĘŚĆ V
MAKROEKONOMIA MIĘDZYNARODOWA

ROZDZIAŁ 13. PRZYCZYNY I NASTĘPSTWA KRYZYSU FINANSOWEGO Z LAT 2007–2009	489
13.1. Przyczyny kryzysu finansowego	489
13.1.1. Deregulacja rynków	490
13.1.2. Wzrost cen aktywów inwestycyjnych	492
13.1.3. Rynek subprime	493
13.1.4. Wzrost liczby niespłacanych kredytów	495
13.1.5. Na drodze do globalnej recesji	499
13.2. Hipoteza efektywności rynku	501
13.2.1. Hipoteza efektywności rynku jako przyczyna kryzysu finansowego	503
13.2.2. Bańki inwestycyjne	505
13.2.3. Hipoteza efektywności rynku z perspektywy czasu	509
13.2.4. Hipoteza niestabilności finansowej Minsky'ego	511
13.3. Kryzys finansowy i dług publiczny	513
13.3.1. Dwa powiązane cykle	514
13.3.2. Akcelerator finansowy	515
13.3.3. Rola banków centralnych	518
13.3.4. Wnioski na przyszłość	521
13.4. Kryzys finansów publicznych	523
13.4.1. Grecki kryzys zadłużeniowy	524
13.4.2. Rozwój kryzysu	525
13.5. Wątpliwości dotyczące programów oszczędnościowych	530
13.5.1. Deficyt strukturalny i cykliczny	530
13.5.2. Konsolidacja fiskalna	532
13.5.3. Zaciskanie pasa kontra wzrost gospodarczy	535
13.6. Zagadka wydajności	537
13.6.1. Czym jest wydajność — przypomnienie	537
13.6.2. Czy znamy rozwiązanie zagadki	539
13.6.3. Kryzys finansowy z perspektywy czasu	542
Podsumowanie	543
Powtórzenie	546
Ćwiczenia	547
ROZDZIAŁ 14. WSPÓLNE OBSZARY WALUTOWE	549
14.1. Strefa euro	549
14.2. Jednolity rynek — wspólny rynek Unii Europejskiej	550
14.3. Korzyści i koszty związane ze wspólną walutą	553
14.3.1. Korzyści	553
14.3.2. Koszty	554

14.4. Teoria optymalnego obszaru walutowego	559
14.4.1. Warunki sprzyjające ograniczeniu kosztów przyjęcia wspólnej waluty . .	559
14.4.2. Warunki sprzyjające zwiększeniu korzyści z przyjęcia wspólnej waluty . .	562
14.5. Europa jako optymalny obszar walutowy	563
14.5.1. Integracja handlowa	563
14.5.2. Elastyczność płac realnych	564
14.5.3. Mobilność siły roboczej	565
14.5.4. Mobilność kapitału finansowego	566
14.5.5. Symetryczne wstrząsy popytowe	566
14.5.6. Czy Europa jest optymalnym obszarem walutowym?	567
14.6. Polityka fiskalna we wspólnym obszarze walutowym	568
14.6.1. Federalizm fiskalny	569
14.6.2. Krajowa polityka fiskalna w unii walutowej i problem gapowicza	570
14.7. Pakt fiskalny	573
Podsumowanie	575
Powtórzenie	578
Ćwiczenia	579
ROZDZIAŁ 15. PRZYSZŁOŚĆ UNII EUROPEJSKIEJ	582
15.1. Euro	582
15.2. Włochy	587
15.3. Brexit	588
15.3.1. Bezpośrednie skutki referendum	589
15.3.2. Kluczowe kwestie	589
15.3.3. Umowa o wystąpieniu i deklaracja polityczna	598
Podsumowanie	599
Powtórzenie	602
Ćwiczenia	602
SŁOWNIK POJĘĆ	605
INDEKS	619